OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU

2014 Rhif 2236 (Cy. 218)

ADDYSG, CYMRU

Gorchymyn Esgobaeth Tyddewi (Gwaddolion Addysgol) (Ysgol yr Eglwys yng Nghymru Spittal) (Cymru) 2014

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Gorchymyn)

Mae'r Gorchymyn hwn yn penodi Ymddiriedolaeth Esgobaethol Tyddewi yn ymddiriedolwr ar waddol y sefydliad addysgol o'r enw Sefydliad Ysgol Spittal. Mae'r Gorchymyn yn gwneud darpariaeth newydd hefyd i'r ymddiriedolwr ddal yr asedau sy'n cynrychioli'r gwaddol ar yr ymddiriedolaethau statudol unffurf, fel a nodir yn yr Atodlen, er budd ysgolion gwirfoddol ac ysgolion sefydledig yr Eglwys yng Nghymru yn yr Esgobaeth.

Mae'r Gorchymyn hefyd yn diddymu'r hawliau y mae gan unrhyw berson hawl iddynt o dan unrhyw ymddiriedolaeth a gododd yn rhinwedd adran 1 o Ddeddf Dychwelyd Safleoedd 1987 mewn perthynas â'r gwaddol.

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2014 Rhif 2236 (Cy. 218)

ADDYSG, CYMRU

Gorchymyn Esgobaeth Tyddewi (Gwaddolion Addysgol) (Ysgol yr Eglwys yng Nghymru Spittal) (Cymru) 2014

Gwnaed	*20 Awst 2014*
Yn dod i rym	*1 Hydref 2014*

Dangoswyd er bodd Gweinidogion Cymru fod y Gwaddol yn cael neu wedi cael ei ddal mewn cysylltiad â darparu addysg grefyddol yn unol â daliadau'r Eglwys yng Nghymru mewn ysgol wirfoddol, y mae ei mangre wedi peidio â chael ei defnyddio at ddibenion ysgol.

Mae cais am Orchymyn sy'n gwneud darpariaeth newydd ar gyfer defnyddio'r Gwaddol wedi ei wneud i Weinidogion Cymru gan Ymddiriedolaeth Esgobaethol Tyddewi, ac mae'n ymddangos i Weinidogion Cymru mai’r corff hwnnw yw awdurdod priodol yr Eglwys yng Nghymru at y diben hwnnw.

Mae hysbysiad am y Gorchymyn arfaethedig ac am hawl personau sydd â buddiant i wneud sylwadau wedi ei roi'n unol â darpariaethau adran 555 o Ddeddf Addysg 1996.

Nid oes unrhyw sylwadau wedi eu gwneud ar y Gorchymyn arfaethedig.

Asedau'r Sefydliad yw £100,000.00, sef enillion net gwerthiant mangre’r ysgol flaenorol sydd yn y weithred Sefydlu, a hefyd unrhyw incwm sy’n deillio o’r asedau hynny cyn i’r Gorchymyn hwn ddod i rym.

Yn rhinwedd adran 1 o Ddeddf Dychwelyd Safleoedd 1987 (“Deddf 1987”), mae ymddiriedolaeth wedi codi neu gall ei bod wedi codi mewn perthynas â safle’r ysgol uchod a gynhwyswyd yn y weithred Sefydlu. Mae Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni bod pob cam sy’n rhesymol ymarferol wedi ei gymryd i gael hyd i unrhyw berson y mae hawl ganddo neu y gall gael hawl fel buddiolwr o dan yr ymddiriedolaeth honno ac nad oes unrhyw hawliad gan unrhyw berson o’r fath sy’n dod o fewn darpariaethau adran 5(2)(a) o Ddeddf 1987.

Mae Gweinidogion Cymru, drwy arfer y pwerau a roddwyd i'r Ysgrifennydd Gwladol gan adrannau 554 a 556 o Ddeddf Addysg 1996(**1**) ac adran 5 o Ddeddf Dychwelyd Safleoedd 1987(**2**), ac a freiniwyd bellach ynddynt hwy, yn gwneud y Gorchymyn a ganlyn:

Enwi, cychwyn a chymhwyso

1.—(1) Enw'r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Esgobaeth Tyddewi (Gwaddolion Addysgol) (Ysgol yr Eglwys yng Nghymru Spittal) (Cymru) 2014 a daw i rym ar 1 Hydref 2014.

(2) Mae'r Gorchymyn hwn yn gymwys o ran Cymru.

Dehongli

2. Yn y Gorchymyn hwn, onid yw'r cyd-destun yn mynnu fel arall—

ystyr “asedau'r Sefydliad” (“*the Foundation assets*”) yw'r asedau sydd ar hyn o bryd yn cynrychioli'r Gwaddol;

ystyr “yr Esgobaeth” (“*the Diocese*”) yw Esgobaeth Tyddewi ac mae'r term “yr Ymddiriedolaeth Esgobaethol” (“*the Diocesan Trust*”) i'w ddehongli’n unol â hynny;

ystyr “y Gwaddol” (“*the Endowment*”) yw'r gwaddol sydd yn y weithred Sefydlu;

ystyr “y Sefydliad” (“*the Foundation*”) yw'r sefydliad addysgol o'r enw Sefydliad Ysgol Wirfoddol a Reolir yr Eglwys yng Nghymru Spittal a sefydlwyd drwy'r weithred Sefydlu;

(**1**) 1996 p.56. Amnewidiwyd adran 554(1) gan baragraff 168(2) o Atodlen 30 i Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 (p.15). Amnewidiwyd adran 554(3)(a) gan baragraff 168(3) o Atodlen 30 i Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998. Diwygiwyd adran 554(3)(b) gan baragraff 168(3)(b) o Atodlen 30 i Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998. Diwygiwyd adran 556(2)(a) gan baragraff 169(a) o Atodlen 30 i Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998. Diwygiwyd adran 556(2)(b) gan baragraff 169(b) o Atodlen 30 i Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998.

(**2**) 1987 p.15.

ystyr “y weithred Sefydlu” (“*the Founding deed*”) yw'r weithred a wnaed ar 10 Mawrth 1855 rhwng William Charles Allen Philipps a Gweinidog a Wardeiniaid Eglwys Plwyf Spittal yn Sir Benfro;

mae i “ysgol sefydledig” yr un ystyr â “*foundation school*” yn Neddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998(**1**); ac

mae i “ysgol wirfoddol” yr un ystyr â “*voluntary school*” yn Neddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998.

Diddymu hawliau o dan Ymddiriedolaeth Deddf Dychwelyd Safleoedd

3. Drwy’r Gorchymyn hwn diddymir hawliau unrhyw berson y mae hawl ganddo neu y gall gael hawl fel buddiolwr o dan yr ymddiriedolaeth sydd wedi codi neu a all fod wedi codi yn rhinwedd adran 1 o Ddeddf Dychwelyd Safleoedd 1987 mewn perthynas â’r tir a gynhwysir yn y Gwaddol.

Yr ymddiriedolwr a breinio

4.—(1) Mae'r Gorchymyn hwn yn penodi'r Ymddiriedolaeth Esgobaethol yn Ymddiriedolwr—

(a) y Sefydliad, a

(b) asedau'r Sefydliad.

(2) Mae'r holl gronfeydd sydd, yn union cyn dyddiad y Gorchymyn hwn, yn perthyn i’r Sefydliad neu sy’n cael eu dal mewn ymddiriedolaeth ar ei gyfer, neu ar gyfer unrhyw berson y mae hawl ganddo fel buddiolwr o dan ymddiriedolaeth sydd wedi codi o dan adran 1 o Ddeddf Dychwelyd Safleoedd 1987 (ac eithrio unrhyw gronfeydd sydd eisoes yn cael eu dal gan yr Ymddiriedolaeth Esgobaethol) i'w trosglwyddo i’r Ymddiriedolaeth Esgobaethol, ac mae pob cam sy’n angenrheidiol at y diben hwnnw i'w gymryd gan unrhyw berson sy’n dal cronfeydd o’r fath.

Gweinyddu'r Sefydliad

5.—(1) Mae’r Ymddiriedolaeth Esgobaethol i ddal asedau’r Sefydliad ar yr ymddiriedolaethau statudol unffurf er budd ysgolion gwirfoddol neu ysgolion sefydledig yr Eglwys yng Nghymru yn yr Esgobaeth.

(2) Yn yr erthygl hon ystyr “ymddiriedolaethau statudol unffurf” (“*uniform statutory trusts*”) yw’r ymddiriedolaethau sydd wedi eu nodi yn yr Atodlen (sef yr ymddiriedolaethau statudol unffurf sydd wedi eu nodi yn Atodlen 36 i Ddeddf Addysg 1996 fel y maent yn gymwys mewn perthynas ag asedau’r Sefydliad).

(**1**) 1998 p.31.

Cydgrynhoi

6. Caniateir i asedau'r Sefydliad gael eu cydgrynhoi at unrhyw waddol sydd eisoes yn bodoli ac sy'n cael ei ddal at y dibenion a bennir yn yr Atodlen.

Huw Lewis
Y Gweinidog Addysg a Sgiliau, un o Weinidogion Cymru

20 Awst 2014

YR ATODLEN

1. Caiff yr Ymddiriedolaeth Esgobaethol, ar ôl iddi dalu unrhyw dreuliau yr aethpwyd iddynt mewn cysylltiad â gweinyddu'r Sefydliad, ddefnyddio cyfalaf ac incwm asedau'r Sefydliad at unrhyw un neu rai o'r dibenion a ganlyn—

(a) ar gyfer neu tuag at brynu safle ar gyfer mangre i unrhyw ysgol berthnasol yn yr Esgobaeth, neu ar gyfer neu tuag at godi, gwella neu ymestyn mangre o'r fath;

(b) ar gyfer cynnal a chadw unrhyw ysgol berthnasol yn yr Esgobaeth;

(c) ar gyfer neu tuag at brynu safle ar gyfer mangre a fydd yn dŷ i athro neu athrawes er mwyn ei ddefnyddio mewn cysylltiad ag unrhyw ysgol berthnasol yn yr Esgobaeth, neu ar gyfer neu tuag at godi, gwella neu ymestyn mangre o'r fath; ac

(ch) ar gyfer cynnal a chadw tŷ athro neu athrawes er mwyn ei ddefnyddio mewn cysylltiad ag unrhyw ysgol berthnasol yn yr Esgobaeth.

2. Caiff yr Ymddiriedolaeth Esgobaethol hefyd, wedi iddi dalu unrhyw dreuliau yr aethpwyd iddynt mewn cysylltiad â gweinyddu'r Sefydliad, ddefnyddio incwm asedau'r Sefydliad at unrhyw un neu rai o'r dibenion a ganlyn—

(a) ar gyfer neu tuag at ddarparu cyngor, canllawiau ac adnoddau (gan gynnwys deunyddiau) mewn cysylltiad ag unrhyw fater sy'n gysylltiedig â rheolaeth unrhyw ysgol berthnasol yn yr Esgobaeth, neu mewn cysylltiad ag addysg sy'n cael ei darparu ynddi;

(b) darparu gwasanaethau ar gyfer gwneud unrhyw arolygiad o unrhyw ysgol berthnasol yn yr Esgobaeth sy'n ofynnol gan Ran 1 o Ddeddf Addysg 2005(**1**); ac

(c) talu'r gost o gyflogi staff neu gymryd staff ymlaen mewn cysylltiad â'r canlynol—

(i) defnyddio incwm asedau'r Sefydliad at y naill neu'r llall o'r dibenion y cyfeiriwyd atynt yn is-baragraffau (a) a (b),

(**1**) 2005 p.18.

(ii) defnyddio cyfalaf neu incwm asedau'r Sefydliad at unrhyw un neu rai o'r dibenion y cyfeiriwyd atynt ym mharagraff 1.

3. Ystyr "ysgol berthnasol" ("*relevant school*") yw ysgol o'r math y cyfeiriwyd ati yn erthygl 5(1).